

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

3.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 11-го Января — 1838 — Wilno. Wtorek. 11-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТИЯ.

Санктпетербургъ, 31-го Декабря.

25-го числа сего Декабри, по случаю Праздника Рождества Христова, совершина была въ походной церкви, поставленной въ Императорскомъ Эрмитажѣ, Божественная Литургія, въ присутствіи Ихъ Императорскихъ Величествъ Государя Императора и Государыни Императрицы и Ихъ Императорскихъ Высочествъ: Государя Наслѣдника Цесаревича Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, Государя Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, и Государыни Великой Княгини ЕЛЕНЫ ПАВЛОВНЫ, Великихъ Княжень: МАРИИ, ОЛЬГИ и АЛЕКСАНДРЫ НИКОЛАЕВНЪ и МАРИИ МИХАИЛОВНЫ, и Его Свѣтлости Принца Петра Ольденбургскаго. По окончаніи Литургіи отправлено было Высокопреосвященнымъ Филаретомъ Митрополитомъ Кіевскимъ благодарственное молебствіе въ воспоминаніе избавленія церкви и Державы Россійской въ 1812 г. отъ нашествія непріятельского. При семъ находились Члены Государственного Совета, Министры, Сенаторы, Придворныи обоего пола особы, Генералитетъ, Штабъ-и Оберъ-Офицеры Гвардіи, Арміи и флотовъ. Послѣ церемоніи Ея Императорское Величество Государыня Императрица изволила принимать супругу Испанскаго Гранда 1-й степени, Маркиза Вилла-Франка и Дамъ.

Вечеромъ городъ былъ иллюминованъ. (Спб. В.)
3-го Января.

Государь Императоръ, въ теченіе нѣсколькихъ мѣсяцевъ путешестій своего, не видавшій Гвардейскаго Корпуса въ полномъ его составѣ, соизволилъ вынѣ сдѣлать оному общій парадъ, чтобы въ то же время воздать должную честь героямъ войнъ 1812, 1813, 1814 и 1815 годовъ, которыхъ памятники были открыты въ день празднованія двадцатипятилѣтія со времени освобожденія Россіи отъ вражескаго нашествія. Въ Среду, 29 Декабря, въ 11 часонъ, всѣ войска, составляющія Санктпетербургскій гарнизонъ, выстроились на Адмиралтейской Площади. Въ полдень Государь Императоръ, со свитою Свою, объѣхалъ ряды храбрыхъ своихъ воиновъ, и повелъ ихъ на Невскій Проспектъ. Поравнявшись съ монументомъ Фельдмаршала Князя Барклая де Толли, Государь остановилъ войско, которое сдѣлало на караулъ, дѣйствія въ 1812 году, и чрезъ двадцать мѣсяцевъ приведшему Россію къ Парижу. Потомъ Государь, такимъ же образомъ, остановился у памятника Кутузова-Смоленскаго, и отдалъ честь военачальнику, сокрушившему въ сердцѣ Россіи силу непобѣдимаго дотолѣ завоевателя, изгнавшему его изъ предѣловъ нашихъ, и положившему начало всѣмъ дальнѣйшимъ успѣхамъ, къ бессмертной славѣ Россійскаго оружія. Ура побѣдное и торжественное вторично поколебало воздухъ. — Умилительное чувство благоговѣнія и душевной признательности къ справедливымъ Монархамъ волновало твердыя сердца неустрашимыхъ воиновъ, свидѣтелей и участниковъ великаго торжества. Старые слуги Государевы, спод-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 31-go Grudnia.

Dnia 25 teraznieyszego Grudnia, z okolicznościami Świąt Bożego Narodzenia, odprawiona była w cerkwi pochodowej, urządzonej w CESARSKIM ERMITAŻU, Msza Święta, w obecności NAYJAŚNIEYSZYCH PAŃSTWA CESARZA JEGO MOŚCI i CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, oraz Ich CESARSKICH WYSOKOŚCI: NASTĘPCY CESARZEWICZA WIELKIEGO XIĘCIA ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA, WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA, tudzież WIELKIEGO XIĘŻNĘHELENY PAWŁOWNY, WIELKICH XIĘŻNIĘCZEK: MARYI, OLGI i ALEXANDRY NIKOŁAJOWIEN i MARYI MICHAŁOWNY, tudzież Jaśnie Oświeconego Xięcia Piotra Oldenburskiego. Po Mszy świętej odprawione były przez Nayprzewielebnieysze Filareta, Metropolitę Kijowskiego, dziękczynne modły na pamiątkę wybawienia cerkwi i Państwa Rossyskiego w roku 1812-m od nayscia nieprzyjacielskiego. Znajdowali się przy tym Czlonkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Osoby Dworu plemi obojey, Jenerałowie, Sztab-s-i Ober - Oficerowie Gwardyi, Armii i Floty. Po obrzędzie NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła przyjmować małżonkę Granda Hiszpańskiego 1-go stopnia, Markiza Villa-Franca, i Damy. Wieczorem miasto było oświecone. (G. S. P.)

Dnia 3-go Stycznia.

CESARZ JEGO MOŚĆ, przez całą kilku miesięcy swej podróży, nie widząc Korpusu Gwardyi w zupełnym jego składzie, raczył teraz odbyć powszechną jego paradę, albowiem w tymże czasie oddać należną część bohaterom wojen 1812, 1813, 1814 i 1815 roku, których pomniki zostały odkryte w dzień obchodu dwudziestopiątej rocznicy wybawienia Rossyi od nayscia nieprzyjacielskiego. We środę, 29-go Grudnia, o godzinie jedenastej, wszystkie wojska, Sankt-Petersburski Garnizon składające, stanęły w szynach na placu Admiralicynym. O południu CESARZ JEGO MOŚĆ, ze swoim Orszakiem, objechał szeregi walecznych swych woowników, i poprowadził na Newski - Prospekt. Stanąwszy w równi z pomnikiem Feldmarszałka Xięcia Barklaja-de-Tolli, MONARCHA zatrzymał wojsko, które sprezentowało broń, wykrzyknęło ura! wodzowi, który rozpoczęł wojenne działania w roku 1812, i który we dwadzieścia miesięcy przyprowadził Armię Rossyską do Paryża. Potem CESARZ JEGO MOŚĆ, tymże sposobem zatrzymał się przed pomnikiem Xięcia Kutuzowa Smoleńskiego i oddał część wodzowi, który w sercu Rossyi skruszył siłę niezwyciężonego dotąd zdobywcy, wygnął go z granic naszych i dał początek wszystkim dalszym powodzeniom ku nieśmiertelnej sławie oręza Rossyskiego. Zwycięzkie i uroczyste ura! powtórnie napełniło powietrze. — Rozrzewniające uczucia pobożności, miłości i serdecznej wdzięczności ku sprawiedliwym MONARCHOM przejęło męże serca nieustraszonych woowników, świadków i uczestników wielkiego obchodu. Starzy sędzi dy Monarchy, spółtowrzysze woyny oyczystej, zapalali się słodkiem przypo-

віжники отечественой войны, воспламенялись сладостнымъ воспоминаніемъ о своихъ трудахъ и подвигахъ, о славѣ, увѣнчавшей незабвенаго АЛЕКСАНДРА, великаго и мудраго вождя къ побѣдамъ. Юные ихъ товарищи кипѣли ревностью пойти во слѣдъ великимъ образцамъ, и сдѣлаться достойными ихъ преемниками. Всѣ же бывшіе при семъ величественномъ и трогательномъ торжествѣ, одушевились мыслю, что въ глазахъ и сердцахъ Русскаго Царя не исчезаетъ никакая личная услуга Ему и Отечеству, и что всякий подвигъ подданнаго, какъ капля, падшая въ море, превращается въ жемчужину, служащую къ украшенію свѣтлого царскаго вѣнца. Всѣ воины, глядя на памятникъ признательности Государей къ службѣ вѣрныхъ подданныхъ, повторили въ душахъ своихъ: За Богомъ молитва, а за Царемъ служба не пропадаетъ!

Высочайшими Грамотами, 6-го Декабря, Всемилостивѣшіе пожалованы Кавалерами ордена Св. Александра Невскаго, Командиръ Отдельнаго Кавказскаго Корпуса и Главноуправляющій Гражданской частію и пограничными дѣлами въ Грузіи, Армянскій и Кавказской Областяхъ, Генераль-Лейтенантъ Головинъ, и Св. Анны 1-й степени, Начальникъ Штаба Его Императорскаго Высочества по управлѣнію Генераль-Фельдцейхмейстера, Генераль-Майоръ Князь Долгоруковъ.

Высочайшими Грамотами, 20-го Ноября, Всемилостивѣшіе пожалованы Кавалерами ордена Св. Станислава 2-й степени, Генераль-Майоры, Командующій 1-ю бригадою 4-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Дубельть 2-й, и Командиръ 2-й бригады 4-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Черняевскій 1-й.

Высочайшему Грамотою, 20-го Ноября, Всемилостивѣшіе пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Станислава 2-й степени, Командиръ 1-й бригады 11-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Майоръ Карнеевъ 1-й.

Высочайшимъ Приказомъ, 22-го Декабря, произведенъ, въ сравненіе съ сверстниками, состоящий по Флоту Капитанъ 1-го ранга Голенищевъ, въ Генераль-Майоры, съ назначеніемъ Командиромъ 2-й бригады Ластовыхъ экипажей Балтійскаго Флота, и со старшинствомъ съ 6-го Декабря сего года; назначены: Командиръ 2-й бригады 2-й Флотской дивизіи, Контр-Адмиралъ Лазаревъ 2-й, Командиромъ 3-й бригады 1-й Флотской дивизіи; Командиръ 3-й бригады 1-й Флотской дивизіи, Контр-Адмиралъ Чертниковъ, Командиромъ 1-й бригады сей дивизіи.

Высочайшимъ Приказомъ, 25-го Декабря, назначены: Командиръ 1-й бригады 2-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ Марковъ 1-й, Членомъ Комитета о коннозаводствѣ Россійскомъ, съ состояніемъ по Кавалеріи; Командующій Образцовымъ Кавалерійскимъ полкомъ, Генераль-Лейтенантъ Ланской 1-й, Начальникомъ 1-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи; находящійся при Отдельномъ Гренадерскомъ Корпусѣ состоящей по Армії Генераль-Майоръ Степановъ 2-й, Командующій Лейбъ-Гвардіи Измайловскимъ полкомъ; Командиръ Московскаго Артиллерійскаго Гарнизона и Арсенала, состоящей по Артиллеріи Генераль-Майоръ Филиповъ 1-й, Начальникомъ Артиллерійскихъ Гарнизоновъ Московскаго Округа и тамошнаго Арсенала; бывшій Командиръ упраздненнаго Казанскаго Артиллерійскаго Гарнизона, состоящей по Артиллеріи Полковникъ Житковъ 1-й, Помощникомъ Начальника Артиллерійскихъ Гарнизоновъ Московскаго Округа; Членъ Московскаго Артиллерійскаго Депо, состоящей по Артиллеріи Полковникъ Васильевъ 1-й, Командиромъ Московскаго Артиллерійскаго Гарнизона, — всѣ трое съ оставленіемъ по Артиллеріи; Командиръ Вознесенскаго Уланскаго полка, Полковникъ Гильяшевъ, состоять по Кавалеріи; Клястицкаго Гусарскаго полка Полковникъ Тиньковъ 2-й, Командиромъ Вознесенскаго Уланскаго полка; Флигель Адъютантъ-Его Императорскаго Величества, Полковникъ Траскинъ 1-й, Исправляющимъ должность Начальника Штаба войскъ на Кавказской линіи и въ Черноморіи, на время отпуска Генераль-Майора Петрова 1-го, съ оставленіемъ въ прежнемъ званіи; уволены въ отпускъ: Начальникъ Штаба войскъ на Кавказской линіи и въ Черноморіи, Генераль-Майоръ Петровъ 1-й, для излеченія болѣзни, на одинъ годъ, и Командиръ Лейбъ-Гвардіи Измайловскаго полка, Свиты Его Императорскаго Величества Генераль-Майоръ Анненковъ 3-й, до излечения болѣзни, съ оставленіемъ въ Свитѣ Его Величества; уволены отъ службы, управлявшей Московскимъ Артиллерійскимъ Депо, Генераль-Лейтенантъ Пигугинъ, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленного Уставомъ 6-го Декабря 1827 года.

Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Канторѣ отъ 24 Декабря, dochь Г. Генераль-Адъю-

туниемъ swychъ trudow i dzieł wielkich, tudzież sławy, która uwieńczyła wiekopomnego ALEXANDRA, wielkiego i mądryego wodza do zwycięstw. Młodzi ich towarzysze, wrzeli żądzą iść w ślady wielkich przykładów i stać się godnymi ich następcami. Wszyscy zaś, którzy się na tey spanialey i poruszającej uroczystości znudowali, ożywiani byli myślą, że w oczach i sercu Ruskiej Monarchy nie znika żadna osobista usługa Jemu i Ojczyźnie, i że każdy wielki czyn poddanego, jak kropla do morza wpuszczona, zamienia się w perłę, służącą ku ozdobie jasnej korony Cesarskiej. Wszyscy wojownicy, patrząc na pomnik wdzięczności Monarchów ku służbie wiernych poddanych, powtarzali w duchu: U Boga modlitwa, a służba u Monarchy nie ginie.

Przez Naywyjsze Dyplomata, 6-go Grudnia, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderu: Sw. Aleksandra Newskiego, Dowódeca Oddzielnego Korpusu Kaukaskiego i Główno-Zarządzający częścią cywilną i sprawami pogranicznymi w Gruzyi, w Obwodach Ormiańskim i Kaukazkim, Jenerał-Porucznik Gotowin, i Sw. Anny 1-go stopnia, Naczelnik Sztabu Jego Cesarskich Wysokości w zarządzie Jeneralnego Feldcegmistrza, Jenerał-Major Xięże Dotorukow.

Przez Naywyjsze Dyplomata, 20-go Listopada, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia, Jenerał-Majorie, Dowodzący 1-sz± brygadą 4 ey dywizyi lekkiej jazdy, Dubelt 2-gi Dowódzca 2-ey brygady 4-ey dywizyi lekkiej jazdy, Czerniawski 1-szy.

Przez Naywyjszy Dyplomat, 20-go Listopada, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia, Dowódzca 1-ey brygady 11-ey dywizyi piechoty, Jenerał-Major Karniejev 1-szy.

Przez Naywyjszy Rozkaz Dzienny, 22-go Grudnia, podniesiony, dla zrównania z rowiennikami, liczącymi się we Flote Kapitan 1 ey rangi Goleniszczew, na Jenerał-Majora, z mianowaniem Dowódzca 2-ey brygady przewozowych ekwipażów Floty Bałtyckiej, i ze starszeństwem od 6-go Grudnia roku teraz.; naznaczeni: Dowódzca 2 ey brygady 2 ey dywizyi Floty, Kontr-Admirał Lazarew 2-gi, Dowódzca 3-ey brygady 1-ey dywizyi Floty; Dowódzca 3 ey brygady 1 ey dywizyi Floty, Kontr-Admirał Czernikow, Dowódzca 1-ey brygady tezże dywizyi.

Przez Naywyjszy Rozkaz Dzienny, 25-go Grudnia, naznaczeni: Dowódzca 1-ey brygady 2-ey dywizyi Gwardyi lekkiej jazdy, Jenerał-Porucznik Markow 1-szy, Członkiem Komitetu stadt Rossyjskich, z liczeniem się w Kawalerii; Dowodzący wzorowym półkiem Kawalerii, Jenerał-Porucznik Łański 1-szy, Naczelnikiem 1 ey dywizyi Gwardyi lekkiej jazdy; zostający przy Oddzielnym Korpusie Grenadyerów, liczący się w Armii Jenerał-Major Stepanow 2-gi, Dowodzącym Izmajłowskim półkiem Gwardyi; Dowódzca Moskiewskiego Garnizonu i Arsenału Artyleryi, liczący się w Artyleryi Jenerał-Major Filipow 1-szy, Naczelnikiem Garnizonów Artyleryjskich Okręgu Moskiewskiego i tamecznego arsenału; były Dowódzca skasowanego Kazanńskiego Garnizonu Artyleryi, liczący się w Artyleryi Półkownik Źytkow 1-szy, Pomochnikiem Naczelnika Artyleryjskich Garnizonów Okręgu Moskiewskiego; Członek Moskiewskiego Artyleryjskiego Depo, liczący się w Artilleryi Półkownik Wasiljew 1-szy, Dowódzca Moskiewskiego Garnizonu Artyleryjskiego, — wszyscy trzej z zostaniem w Artyleryi; Dowódzca Wozneseńskiego półku Ułanów, Półkownik Hiljaszewicz, liczący się w Kawalerii; Półkownik Klastyckiego półku Huzarów Tinkow 2-gi, Dowódzca Wozneseńskiego półku Ułanów; Skrzędłowy Adjutant Jego Cesarskiej Mości Półkownik Traskin 1-szy, sprawującym obowiązek Naczelnika Sztabu wojsk na linii Kaukazkiej i na Czarnomorzu, na czas urlopu Jenerał-Major Pietrow 1-szy, dla poprawienia zdrowia na rok jeden, i Dowódzca Izmajłowskiego półku Gwardyi, Orszaku Jego CESARSKIEJ Mości Jenerał-Major Annenkov 3-ci, dla wyleczenia się z choroby, z pozostaaniem w Orszaku NAWIĘSZEZGO PANA, uwoliony ze służby, zarządzający Moskiewskim Artyleryjskim Depo, Jenerał-Porucznik Piczugin, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, podług Ustawy 6-go Grudnia 1827 roku. (R. I.)

Przez Naywyjszy Ukaz, do Kantoru Dworu pod dniem 24-m Grudnia, córka P. Jenerał-Adjutanta, Je-

тата, Генерала отъ Кавалерії Графа А. Х. Бенкендорфа, Графиня *Марія Benkendorff*, Всемилостивше пожалована во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— Государь Императоръ, удостоивъ благосклоннаго принятія поднесенный Его Величеству чрезъ Г. Министра Народного Просвѣщенія экземпляръ 2-го тома путешествія Профессора Виленской Медико-Хирургической Академіи Эйхвальда, по Каспийскому морю и Кавказскимъ горамъ, Всемилостивѣшъ изволилъ пожаловать автору бриллантовый перстень. (С. П.)

— Статья-Дама и Кавалерственная Дама 1-й степени, Княгиня *Наталья Петровна Голицына*, скончалась здѣсь въ С. П. бургъ 20 Декабря, на 97 году отъ рожденія, къ живѣшему прискорбію своего многочисленнаго семейства, которое можетъ служить образцомъ любви къ родителямъ, и всѣхъ тѣхъ, которые, въ продолженіе долговременного ея существованія, имѣли честь пользоваться ея знакомствомъ и могли вполнѣ оцѣнить ея отличнаго качества и рѣдкія добродѣтели. (J. d. St. P.)

Одесса, 17-го Декабря.

15-го Декабря, въ Среду, въ городѣ, на Молдаванкѣ и между войсками все было благополучно. Поступило въ чумный кварталъ изъ сомнительного отдѣленія 2; умерло 2; остается зараженныхъ 14. Въ тотъ же день снято на Молдаванкѣ оцѣненіе съ двухъ домовъ.

16 го Декабря, въ Четвертокъ, въ городѣ, на Молдаванкѣ, въ лазаретѣ и между войсками все было благополучно. Въ чумномъ кварталѣ умершихъ не было; изъ сомнительного отдѣленія поступило тута 2; всего зараженныхъ 16.

17-го Декабря, въ Пятницу, въ городѣ, на Молдаванкѣ, въ лазаретахъ и между войсками все было благополучно. Въ чумномъ кварталѣ умерло 2-хъ; вновь заболевшихъ не было; остается зараженныхъ 14-ти.

Главное начальство здѣшняго края получило отъ Императорско-Россійского Посла въ Вѣнѣ слѣдующее извѣстіе, которое и спѣшить передать торгующему сословію:

Дирекція Австрійской компаніи Дунайскаго пароходства, желая доставить торгующему сословію обѣихъ Имперій выгоды, которыя можно извлечь изъ этого новаго пути взаимныхъ сообщеній, предположила учредить будущею весною, съ открытиемъ навигаціи, постолное сообщеніе между Галацомъ и Одессою, посредствомъ парохода или паруснаго судна, для перевозки какъ изъ Галаца въ Одессы товаровъ, доставляемыхъ въ первый изъ этихъ городовъ на Дунайскихъ пароходахъ, такъ и обратно изъ Одессы — товаровъ, назначаемыхъ къ отправленію въ западные края Европы. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТИЯ.

Франція.

Парижъ, 1-го Января.

Вчера въ 8 час. вечера, Король и Королева, окруженные Принцами и Принцессами Королевы. Дома, принимали въ тронной залѣ поздравленія дамъ дипломатическаго корпуса съ Новымъ Годомъ. Такимъ же образомъ, Великій Хранитель Печати представлялъ членовъ Государственнаго Совета, а Генераль-Интенданть чиновниковъ Королевы. Дома и частныхъ имѣній Его Велич. Потомъ вся Королевская Фамилія отправилась въ маршальскую залу, где были собраны отряды національной гвардіи отправляющей службу въ Тюильери. Рѣчь, которую отвѣчалъ Король на поздравленія сихъ войскъ, прыната съ громкими одобреніями.

— Въ Палатѣ Депутатовъ считаются теперь 1 Герцога, 10 Маркизовъ, 32 Графа, 9 Виконтовъ, 27 Бароновъ и 75 Депутатовъ изъ стараго дворянства. Кроме того находится 4 кавалера большаго креста, 15 великихъ офицеровъ, 32 Командира, 62 офицера и 171 кавалеръ Почетнаго Легіона; 12 депутатовъ имѣютъ Іюльскій крестъ. Только 53 члена Палаты Депутатовъ не имѣютъ ни титула, ни ордена ни другаго какаго Государств. чина.

— Всѣ почти лица арестованныя по подозрѣнію въ участіи въ заговорѣ Гюбера, опять теперь выпущены. Остаются только обвиненными Гюберъ и Лепрустъ; но послѣдній почти совершенно оправданъ.

— Жур. *Прѣній* сообщаетъ письмо съ Испанскихъ границъ отъ 25 ч. п. м., по коему Карлистскій Начальникъ Царѣтеги арестованъ въ укрѣплѣніи Энсина и будетъ суждѣнъ военнымъ советомъ состоящимъ изъ однихъ Кастиліанцевъ. Его упрекаютъ въ слѣдующихъ

nerała Kawaleryi Hrabiego A. K. Benckendorffa, Hrabianka Marya Benkendorff, Nayłaskawiey mianowana Freyling NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY Mości.

— CESARZ JEGO Mość, Łaskawie przyjawszy złożony NAYJAŚNIEYSZEMU PANU przez Ministera Narodowego Oświecenia exemplarz 2 go tomu Podróży Professora Więlskiej Medyko-Chirurgicznej Akademii Eichwalda po morzu Kaspijskim i w górzach Kaukazkich, Nayłaskawiey raczył udarować autora pierścieniem brylantowym.

— Dama Stanu i Dama Orderu 1-go stopnia, Xiężna Natalia Piotrowna Golicynowa, umarła tu w St. Petersburgu 20-go Grudnia, mając 97 lat wieku, zostawiając w głębokim smutku liczną familię, która może posłużyć za wzór miłości ku rodzicom, i tych wszystkich, którzy w ciągu długiego jey życia szczyteli się znajomością i dostatecznie mogli szacować odznaczające się jey zalety i rzadkie cnoty. (J. de St. P.)

Odessa, 17-go Grudnia.

Dnia 15-go Grudnia, we środę, w mieście, na Moławance i między wojskami, wszystko było pomyślnie. Do kwartału dżumnego przysłano z oddziału podeyrzanego 2; umarło 2; pozostało zapowietrzych 14. Tego dnia zdjęto okordonowanie na Moławance z dwóch domów.

16-go Grudnia, we czwartek, w mieście, na Moławance, w szpitalu i między wojskami wszystko było pomyślnie. W kwartale dżumnym nikt nie umarł; z oddziału podeyrzanego przysłano tam 2; w ogóle zarażonych 16-tu.

17-go Grudnia, w piątek, w mieście, na Moławance, w szpitalach i między wojskami wszystko było pomyślnie. W kwartale dżumnym umarło 2; nanownie nikt nie zachorował; pozostało zarażonych 14-tu.

Główna Zwierzchność tutejszego kraju, otrzymała od Cesarsko-Rossijskiego Posła w Wiedniu wiadomość nastepującą, którą spieszmy udzielić trudniącym się handlem.

Dyrekcja Austriackiey kompanii żeglugi parowej na Dunaju, chcąc podać handlującym obu Państw korzyści, które można otrzymać z tej nowej drogi ważemnych komunikacji, postanowiła urządzić na przyszłą wiosnę od rozpoczęcia żeglugi, stałą komunikację między Galaczem a Odessą, za pośrednictwem parochodu, albo statku żaglowego, dla przewozienia tak z Galaczu do Odessy towarów, przywożonych do pierwszego z tych miast na parochodach Dunajskich, jako i na powrót z Odessy — towarów, przeznaczonych na wysłanie do zachodnich krajów Europy. (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

F R A N C Y A.

Parysz, dnia 1 Stycznia.

Weziora o godz. 8-mey wieczorem, Król i Królowa, otoczeni przez Xiążat i Xięźniczki domu Królewskiego, przyjmowali w sali tronowej powinszowania Nowego-Roku, Dam Ciata dyplomatycznego. W tymże celu wprowadzeni byli Członkowie Rady Stanu przez Wielkiego Strażnika pieczęci, i Urzędnicy listy cywilney i prywatnych posiadłości Królewskich, przez Intendenta Jeneralnego. Cała rodzina Królewska udała się potem do sali Marszałkowskiej, gdzie były zgromadzone oddziały gwardyi narodowej, pełniące służbę w Tuilleryach. Mowa, którą Król odpowiadał na powinszonie tych wojsk, była przyjęta z oklaskami.

— W Izbie Deputowanych licząc teraz 1 Xięcia, 10 Margrabiów, 32 Hrabów, 9 Vice-Hrabów, 27 Baronów i 75 Deputowanych ze starej szlachty. Oprócz tego, znajduje się 4 Kawalerów Wielkiego krzyża, 15 wielkich urzędników, 32 dowódców, 62 oficerów i 171 Kawalerów Legii honorowej; 12 deputowanych imienną krzyż Lipcowy. Tylko 53 członkowie Izby Deputowanych nie mają tytułu, ani orderu, ani żadnego urzędu publicznego.

— Wszystkie prawie osoby, które, jako podeyrzane o uczestnictwo w spisku Huberta, zostały aresztowane, są teraz znów uwolnione. Liczba obwinionych ogranicza się tylko na Hubercie i P. Leproust, lecz ten ostatni jest już prawie zupełnie usprawiedliwionym.

— Journal des Débats udziela list od granic hiszpańskich pod d. 25 z. m., podług którego, dowódca Karolitowski Zarateguy został aresztowany w twierdzy Encina i będzie sądzony przez Radę wojenną, składającą się z samych Kastyliczyków. Zarzucają mu następujące prze-

преступкахъ: 1) что онъ вступил въ Сеговію и La Granxa вопреки предписаніямъ; 2) что онъ очень снисходительно поступалъ съ Христиносами и национальными гвардейцами какъ въ сихъ обоихъ городахъ такъ и прочихъ мѣстечкахъ и деревняхъ и симъ лишилъ казну *Донъ-Карлоса* денегъ за выкупъ, которые могли бы быть вытребованы отсюда еслибы онъ взялъ въ неволю знатившихъ жителей; наконецъ 3) что онъ не слушался приказаній прикрывать отступленіе главной квартиры, совершенно тѣмъ пренебрегая и при Салинілло斯 обратно перешелъ чрезъ Эбро, прежде нежели *Донъ-Карлос* совершилъ переходъ при Силла-Перлата.— Военные начальники въ Наваррѣ и Бискайскихъ провинціяхъ находятся въ открытой враждѣ съ провинціальными депутатами наименованными *Донъ-Карлосомъ*, противъ прежнаго обыкновенія."

— По письму изъ Неаполя отъ 7-го ч. за день предъ тѣмъ Французскій фрегатъ вошелъ въ тамошній портъ, не сдѣлавъ обыкновенныхъ пушечныхъ салютовъ, изъ чего заключали, что несогласія между обоими Правительствами, не совершенны еще устраниены.

— Вчера вечеромъ множество игроковъ и любопытныхъ тѣснилось во всѣ публичные игорные дома, и полиція въ 12 час. вечера, когда по законамъ игорные дома закрываются на всегда, много имѣла затрудненій въ очищеніи помѣщеній. Утверждаютъ, что содержатели сихъ домовъ въ прошломъ мѣсяцѣ получили болѣе пользы нежели въ продолженіе шести прежнихъ. Богатые иностранцы нарочно предприняли путь въ Парижъ, чтобы еще разъ испытать счастія у Фраскати или въ кругу иностранцевъ. Одинъ изъ нихъ будто въ одну ночь проигралъ около 200,000 фр.

2-го Января.

Вчера въ 11 часовъ утра Король принималъ поздравленія съ Новымъ Годомъ своихъ Адъютантовъ и Ордонансъ-офицеровъ. Вскорѣ потомъ представлялись Его Велич. всѣ Министры и Маршалы Франціи. Съ 12 час. Король и Королева, окруженные Королевскою Фамиліею принимали въ тронной залѣ большія депутатіи Палаты Перовъ и Палаты Депутатовъ, Дипломатическій Корпусъ и всѣхъ гражданскихъ и военныхъ чиновниковъ.— Австрійскій Посланникъ Графъ *Apponi* произнесъ къ Е. Кор. Велич. отъ имени дипломатического корпуса слѣдующее: „Дипломатическій корпусъ, который всегда почитается для себя счастіемъ, засвидѣтельствовать Вашему Велич. свое почтеніе и изъявить свои желанія, съ радостю воспользоваться перемѣнами года, чтобы возобновить долгъ его Вашему Велич.; и я еще особенно почитаю себя счастливымъ, что мнѣ представлена честь, принести дань сюзъ Вашему Велич. Прошлый годъ имѣлъ много поводовъ къ радости для сердца Ваш. Велич., какъ Монарха и какъ отца. Двойная брачная связь въ вѣдрахъ высокой фамиліи Вашего Велич., спокойствіе и благоденствіе Франції, постоянное согласіе между кабинетами и сохраненіе мира въ Европѣ— вотъ случаи, на которыхъ Ваше Велич. безъ сомнѣнія охотно остановите мысль свою и о которыхъ мы только имѣемъ, счастіе упомянуть Вашему Велич. по достоинству участію, которое принадлежитъ въ семъ высокой мудрости В. Кор. Велич. Благоволите принять, Государь, какъ сюзъ дань, такъ равно наши искреннія и почтительныя желанія о постоянномъ благо-денствіи Вашего Вел. и Вашей высокой фамиліи.”— Король отвѣчалъ: „Извѣстно Дипломатическому Корпусу съ какимъ удовольствіемъ принимаю Я изъявленіе желаній, которыя Миъ онъ приносить съ каждымъ Новымъ Годомъ и какъ отрадно Миъ принимать поздравленія его съ увеличеніемъ благосостоянія во Франціи и съ сохраненіемъ сего доброго согласія между Правительствами, которое вмѣстѣ служить ручательствомъ и основаніемъ общественнаго мира. Чѣмъ длиннѣе становится рядъ мирныхъ лѣтъ, чѣмъ болѣе распространяются блага спокойствія и безопасности, тѣмъ болѣе научаются народы цѣнить мудрую политику, которая имъ доставляетъ пользу оныхъ. Почитаю себя счастливымъ, что я могъ содѣйствовать къ таковымъ послѣдовательямъ. Все въ совокупности вѣнаетъ мнѣ довѣріе, что сей новый годъ пройдетъ такъ счастливо, какъ вы Миъ желаете. Минувшій годъ, какъ вы справедливо замѣтили, доставилъ сладкую радость Моему отеческому сердцу, и Я очень тронутъ тѣмъ, что вы Миъ изъявили въ отношеніи двойныхъ брачныхъ связей въ вѣдрахъ моей фамиліи.” Г. Дюпенъ Президентъ Палаты Депутатовъ равнозѣрно рѣчью поздравлялъ Его Кор. Велич.

— *Siecle* сообщаетъ: „Министерскія собравія въ сию минуту очень хвалятъ новый дипломатическій триумфъ, который искл. чительно приписываютъ способностямъ Графа Моле. Дѣло идетъ о совершенномъ примиреніи между Тюильерійскимъ Ка-

стѣпствами: 1) ѳe wtarzał do Segovii i la Granji przeciwko danych mu instrukcij; 2) ѳe zbyt łagodnie postępowało z Krystynistami i gwardzistami narodowemi, tak obu tych miast, jak i innych miasteczek i wsi, które znaydował po drodze i przez to pozbawił skarb *Don Carlosa* pieniędzy okupowych, których moźnaby było żądać od tych miejse, jeśli zabrawszy znakomitszych mieszkańców uprowadził był z s. b.; na koniec 3) ѳe nie był posłusznym rozkazom, szeby przykrywał odwrót głównej kwatery, zaniedbiując zupełnie prawie tą ostatnią i pod Salinillos znów przeszedł za Ebro, pierwiek, aniżeli *Don Carlos* uskutecznił przeprawę pod Gilla-Perlata.— Dowódcy wojskowi w Nawarze i prowincjach Biskajskich znajdują się w otwartej niezgodzie z deputacyami prowincjonalnemi, mianowanymi przez *Don Carlosa* wbrew dotychczasowym zwyczajom.“

— Podlug listu z Neapolu pod d. 7 t. m., dniem pierwiek frégata francuzka wpłynęła do tamecznego portu nie wystrzeliszy salw zwyczajnych, z czego wnosiono, że niezgody pomiędzy dwoma Rządami niezupełnie jeszcze sa załatwione.

— Wczora wieczorem cisnęło się mnóstwo graczy i ciekawych do wszystkich publicznych domów gry i policya w północ, kiedy, podlug prawa domy gry na zawsze zostały zamknięte, miała trudność w upratnieniu lokalów. Utrzymują, że dzierżawcy gry, w przeszłym miesiącu wieczerzy zarobili pieniędzy, jak w przeciągu 6 uprzednich miesięcy. Bogaci cudzoziemcy przedsięwzięli umyślnie podróz do Paryża, ażeby jeszcze raz u Frascati albo w kole cudzoziemców, spróbować swojego szczęścia. Jeden z tych przez jedną noc stracił miał około 200,000 franków.

Dnia 2.

Wczora o godzinie 11 przed południem, Król przywitał powinszonania swoich Adjutantów i Oficerów Ordynansowych, z okolicznościami Nowego Roku składane, a potem wszystkich Ministrów i Marszałków Francji. O 12 tey, Król i Królowa w sali tronowej, otoczeni familiją Królewską, przyjmowali wielkie Deputacye Izby Patów i Deputowanych, Korpus Dyplomatyczny, oraz wszystkie władze cywilne i wojskowe. Poseł Austryacki, Hrabia *Appony*, przemawiał do J. Kr. Mości w imieniu Korpusu Dyplomatycznego, w następnych wyrazach: „Korpus Dyplomatyczny, który się zawsze szczególnym uważa, ilekroć W. K. M. swoje uszanowanie i swoje życzenie składa, z radością pośpiesza, z okoliczności zmiany roku, ponowić hołd tychże uczuć, a Ja poczytuję sobie za szczegolnieysze szczęście i zaszczyt, że do wynurzenia tego hołu wezwany zostałem. Rok uplyniony obfitał był w powody do radości dla serca W. K. M. jako Monarchy i jako ovsca. Dwoje zaślubin na tonie wysokiej familii W. K. M. spokoynoś i pomyślność Francji, stateczna zgoda między gabinetami i utrzymanie pokoju w Europie — są to fakta, nad którymi, Nayjaśniejszy Panie, myslisz swoje chetnie zatrzymywac raczysz, a do których szczegolni jesteśmy przypominieć W. K. M. pełen swego udziału, który się w tem wysokiej mądrości twojej, Nayjaśniejszy Panie, nalezy. Racz W. K. M. przyjąć również ten hołd, jako i nasze szczegole z głębokim uszanowaniem życzenia dla niezmiennej szczęścia W. K. M., i dla caley Nayjaśniejszej Jego Familii.” — Król odpowiedział: „Wisdomo Korpuowi Dyplomatycznemu, z jak ém zadowoleniem przyjmuję to wyrażenie życzeń, które mi przezeń przy corocznej zmianie roku jest przynoszone, i jak radośna jest dla mnie, przyjmować jego powinszonowania z powodu powiększenia się pomyślności Francji i utrzymania pomiędzy Rządami tego dobrego porozumienia, które zarazem jest rekordem i podstawą pokoju świata. Im dłuższy będzie szereg lat pokoju, im więcej się będą rozwijały dobrodzieszcza spokoynoś i bezpieczeństwa; tem więcej też narody będą umiały szacować mądrą politykę, która im zażywanie tych dobrodzieszcza sprawia i zapewnia. Szczęśliwym mię to czyni, żem się mógł przyłożyć do tych jey skutków. Wszystko się jednocy do wzbudzenia we mnie ufności, że ten Nowy Rok tak szczęśliwie przechodzić będzie, jak mi WPP. życzycie. Rok uplyniony, co słusznie WPP. wspomnieliście, oycowskie serce moje słodkiem obdarzył pociechami, i bardzo jestem przenikniony tém, co mi względem dwojga zaślubin w gronie mojej familii W.P. powiedziałeś.” — Potem Prezydent Izby Deputowanych z tezy okolicznościami miał do Króla winszującą mowę.

— W gazecie *Siecle* czytamy: »W salonach ministerialnych wiele teraz mówi o nowym dyplomatycznym tryumfie, który się wyłącznie talentom Hrabiego Molé należy. Mówimy o zupełnym pojednaniu się Gabinetu Tuilleryjskiego ze Stolicą Apostolską,

бінетомъ и Папскою Столицею, которая сдѣлала первый знакъ къ приближенію. Папа обѣщалъ употребить свое вліяніе и даже власть свою, чтобы прекратить неудовольствія въкоторой части духовенства къ Французскому Правительству. Министерство кажется большое приписываетъ достоинство сему могущественному посредничеству, отъ которого обѣщаетъ миръ съ высшимъ духовенствомъ.“

— 28-го ч. пр. м. въ Байониѣ, извѣстіе о послѣдовавшемъ уже выходѣ Карлистской экспедиціи въ Кастилию, почитали преждевременнымъ.

3-го Января.

Король даваль вчера Г. Дюпеню продолжительную аудіенцію и потомъ занимался съ Президентомъ Совета.

— Барабанщикъ Этьенъ, который при Аркольскомъ мостѣ барабанилъ приступъ и изображенъ въ фронтиспісѣ Пантеона, умеръ отъ грудной болѣзни. Онъ былъ тамбуръ-мажоромъ въ 10 легіонѣ национальной гвардіи и имѣлъ отъ рода 58 лѣтъ.

— Правительство публиковало сегодня слѣдующую телегр. депешу: „Бордо 31 Декабря. Ораа доносить отъ 26-го ч. изъ Аквієхі, что баталіонъ и 30 всадниковъ изъ корпуса Кабреры, провожавшіе транспортъ въ Кантавіеху, при Аллагѣ встрѣчили эскадрономъ Христиносовъ и прогнали. Ораа продолжалъ путь въ Каланду. Донъ-Карлосъ 27-го ч. находился въ Ллодіо, куда прибылъ Герге оставилъ въ долинѣ Мена экспедицію въ Кастилию, состоявшую изъ 6,500 чел. и командуемую Завалою, Мерино и Маркизомъ Боредою.“ — „Бордо 1 Января. Когда 28 ч. пр. м. 12,000 Христиносовъ собралось при Медина дель Помаръ, 7,000 Карлистовъ подъ начальствомъ Мерино возвратились въ долину Мена. Базиліо Гарсіа находился въ области Мендавія (въ Наваррѣ).“ *)

4-го Января.

Замѣчено, что во время приношенія поздравленій въ Тюильери, одинъ Генераль и многіе Штабъ-Офицеры имѣли знаки ордена Людвика.

— Генераль Графъ Кастелланъ 26 ч. пр. м. отплылъ изъ Порть-Вандра въ Африку. — Адмираль Флері за вѣсілько дній умеръ въ Тулонѣ. Онъ былъ сыномъ столь славнаго прежде актера Флері.

— Флотъ подъ командою Адмирала Лаланда, 17 Декабря вечеромъ оставилъ Тунісскую рейду и плыветъ въ Цейту, Гибралтаръ и Кадикъ, где получить дальнѣйшія инструкціи.

— Въ письмѣ изъ Логроны отъ 26 ч. пр. м. содержится: „Генераль Эспарtero, который 20-го ч. намѣревался отправиться въ Мадритъ, и передаль было уже команду Генералу Латре заболѣлъ здѣсь. Обстоятельство это продлить временную должность Барона дель Солара какъ Военнаго Министра. Должно опасаться, что прибывшее между тѣмъ въ Мадритъ извѣстіе о выступлѣніи Карлистской экспедиціи, еще болѣе увеличить тамъ затрудненіе. Если въ Испаніи возможно было представить какую виду благоразумную догадку, то должно было полагать, что Генераль Буэренсъ командующій въ Витторіи и окрестностяхъ 9,000 корпусомъ, нарочно несопротивлялся движеніямъ Карлистовъ, чтобы послѣ, по соединеніи съ колоннами Бригадира Аспироза напасть на нихъ, и пресечь имъ отступленіе.“

— *Presse* говорить: Въ бывшемъ въ Мадритѣ кабинетномъ совѣтѣ, въ которомъ находились Генералы Кордова, Санъ-Мигель и Квирога, говорять положено, находящихся подъ командою Эспартеры 60,000 чл. раздѣлить на шесть корпусовъ, каждый по 10,000 ч.; три изъ нихъ будутъ подъ командою упомянутаго Генерала, а три остальные перейдутъ подъ начальство Мендецъ-Віго, Лоренца и Ал. Эспартеро, какъ Генералиссимусъ и Военный Министръ будетъ находиться въ центрѣ, чтобы расположить дѣйствіями. Правительство рѣшилось, во чтобы то ни стало, выгнать Донъ-Карлоса изъ сѣверныхъ провинцій. При такомъ условіи и въ случаѣ, если Правительство приметъ твѣрдую оборону, многіе капиталисты обѣщали доставить жалованье и продовольствіе для этихъ 60,000 до Сентября мѣсяца.“

6-го Января.

Вчера былъ большой балъ въ Тюильери, на которой приглашено около 3,000 особы.

— Присутствіе Князя Мюзиньяно (Карла Люціана Бонапарта) въ Парижѣ дало поводъ жур. *Presse* къ слѣдующимъ замѣчаніямъ: „Принцъ Антоній второй сынъ Люціана Бонапарта, недавно прибыль изъ Америки въ Лондонъ и равномѣрно желаетъ посѣтить Францію. Королева Шарлотта, вдова Ми-

ктора pierwszy krok do tego zblizenia sie uczynila. Papiež przerzekł pomoc swojego wplywu, a nawet i swojej powagi, dla położenia końca ciągły nienawiściom, pewnej części duchowieństwa przeciwko Rządowi Francuzkiemu. Ministerium zdaje się wielką przywiązywać wartość do tego dzielnego pośrednictwa, z którego Ministerium obiecuje sobie zjednanie wyższego duchowieństwa.“

— Dnia 28 z. m. w Bayonne wiadomość, o nastałym juž wyruszeniu wyprawy Karolistowskiej do Kastylii, za zbyt wcześnie miano.

Dnia 3.

Król dawał wczoraj P. Dupin długie posłuchanie, a potem pracował z Prezydentem Rady.

— Dobosz Etienne, który przy moście pod Arcole bębniał do attaku i wyobrażony jest na frontie Ponteonn, umarł z choroby piersiowej. Był on tambour-major w 10-tey legii gwardyi narodowej, i miał wieku lat 58.

— Rząd og³osił dzisiaj nastepujacą depeszę telegraficzną: „Bordeaux, 31-go Grudnia. Oraa donosi pod d. 26 t. m. z Acoviej, że jeden batalion i 30 koni z korpusu Cabrery, które eskortowały transport do Cantavieji zostały pod Allaga przez oddział Krystynistów, napadnięte i doszczętnie zniszczone. Oraa odbywał dalej pochod swój na Calanda. Don Carlos d. 27 znadawał się w Llodio, dokąd przybył Guergué, zostawiony w dolinie Mena będącą w pochodzie do Kastylii wyprawę, która składa się blisko z 6,500 ludzi i dowodzona jest przez Zavala, Merino i Margrabiego Boreda.“ — Bordeaux, 1-go Stycznia. Gdy dnia 28 z. m. pod Medina del Pomar zgromadziło się 12,000 Krystynistów, 7,000 Karolistów pod dowództwem Merino, powróciło na dolinę Mena. Basilio Garcia znajdował się w okolicach Mendavia (w Nawarrze).“ *)

Dnia 4.

Uważano, że podczas składania powieszowania w Tuilleryach, jeden Jenerał i wielu Sztabs-Oficerów mieli insygnia orderu Ludwika.

— Jenerał Hrabia Castellane d. 26 z. m. wypłynął z Port-Vendres do Afryki. — Admirał Fleury przed kilkoma dniami umarł w Tulonie. Był on synem sławnego dawniej aktora Fleury.

— Flotta pod rozkazami Admirała Lalande, 17-go Grudnia wieczorem opuściła przystań Tunetańską i popłynęła do Ceuty, Gibraltaru i Kadyku, gdzie otrzymało ma dalsze instrukcje.

— W liście z Logroño pod d. 26 z. m. czytamy: „Jenerał Espartero, który d. 20 wyjechać chciał do Madrytu i już zlecił był dowództwo swoje Jenerałowi Latre, tu zachorował. Okoliczność ta przedłużyła czasowe urzędowanie Barona del Solar, jako Ministra Woyny. Potrzeba się lękać, że przybyła taka zmiana do Madrytu wiadomość o wystąpieniu wyprawy Karolistowskiej, powiększy jeszcze tam zamieszanie. Jeśli można uczynić w Hiszpanii jaki rozsądny domysł, tedy potrzeba rozumieć, że Jenerał Buerens, który w Vittorię i okolicach dowodzi 9,000 korpusem, w tym tylko celu nie sprzeciwiał się poruszeniom Karolistowskim, aby dopiero po złączeniu się z kolumną Brygadyera Aspirona, uderzyć na nich w Kastylii i przeciąć im odwrót.“

— W dzienniku *Presse* czytamy: „Na Radzie Gabinetowej, odbytej w Madrycie, na której znajdowali się Jenerałowie Cordova, San Miguel i Quiroga, miało postanowić, że znajdująca się pod dowództwem Espartery 60,000 ludzi, podzielone bydł mają na sześć korpusów po 10,000 ludzi; trzy z tych zostawać mają pod dowództwem Jenerała Mendez-Vigo, Lorenzo i Alai. Espartero, jako Wódz nawyższy i Minister woyny będzie znajdował się we środku, dla kierowania operacjami. Rząd postanowił wypędzić Don Carosa z prowincji północnych, cokolwiekby to kosztować miało. Pod tym warunkiem i jeśli Rząd dzielny dawać będzie odpór, wielu kapitalistów przyrzekło, zapewnić dla tych 60,000 ludzi żołd i opatrzenie do Września.“

Dnia 6.

Wczoraj był wielki bal w Tuilleryach, na który zaproszonych było około 3,000 osób.

— Obecność Xięcia Musignono (Karola Lucyana Bonapartego) w Paryżu, dała powód dziennikowi *Presse* do następujących uwag: »Xięże Antoni, drugi syn Lucyana Bonapartego, nie dawno przybył z Ameryki do Londynu i również życzy odwiedzić Francję. Królowa Karolina, wdowa po Muracie, i córka Lucyana,

*) Mendavia leży na lewym brzegu Ebru; dotąd więc nie było jeszcze uskutecznie przejście tej rzeki.

*) Мендавія лежить на левомъ берегу Эбро. И такъ переходъ тогда еще не былъ сдѣланъ.

рата, и дочери Люциана, Мадамъ *Визе*, давно уже живут въ Парижѣ. Королевъ *Гортенсій* два раза было дозволено прибыть во Францию; недавно же Принцесса Марія *Орлеанская* въ Штутгардѣ танцевала съ обоими сыновьями Геронима *Бонапарт*. Все это доказываетъ, что Французское Правительство готово не во всей строгости исполнять законъ изгнанія изданный противу фамиліи Бонапарт. — Тотъ же журналъ уведомляетъ, что Князь *Мюзинъяне* немедленно по прибытіи своемъ въ Парижъ имѣлъ у Короля аудіенцію.

— Письмо изъ Байонны отъ 3-го ч. сообщаетъ: „Извѣстіе обѣ отходѣ части Карлистской экспедиціи подъ начальствомъ *Garcia* въ Нижнюю Арагонію и Рибериу, было вѣрно. Корпусъ сей состоящій изъ Кастиліанцевъ, Арагонцевъ и Валенціанцевъ, между Мендавіа и Віана потерпѣлъ нападеніе отъ войскъ Королевы, и, если вѣрить прибывшему сюда вечеромъ рапорту, разбитъ на голову. Говорять, что вся почти конница сей колонны опрокинута въ Эбро и потонула. Съ каждою минутою ожидаютъ офиціальныхъ подробностей. Неизвѣстно, еще, *Эспарtero* ли, который 26-го ч. одержанъ былъ еще болѣзни въ Логрони, или другой какой полководецъ, далъ это сраженіе, въ которомъ впрочемъ кажется неучаствовалъ ни одинъ Наваррскій ни Бискайскій баталіонъ. — Далѣе получено извѣстіе, что два другихъ корпуса, которые были въ движеніи подъ командою *Мерино* и *Маркиза де ла Роведа*, зашли было на пѣсколько часовъ по той сторонѣ Эбра, какъ сильная колонна подъ командою *Фирмина Ириарте*, стремившагося противу нихъ поспѣшнымъ маршемъ изъ Медана дель Помаръ, привудила ихъ возвратиться опять за Эбро.“

— Письмо изъ Байонны отъ 1-го ч. подтверждаетъ слухъ, что Карлисти принудили отрядъ Христиновъ близъ Валкарлоса, удалиться въ Французскіе предѣлы. Онь состоялъ почти изъ 600 чел. и Французскія власти тотчасъ требовали положить оружіе. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, 2-го Января.

Въ субботу главноначальствующій надъ арміею Лордъ *Гілль* имѣлъ также переговоры съ первымъ Министромъ. *Morning Chronicle* пишетъ, что вчера 800 ч. гвардейскихъ гренадеровъ и столько же Кальстримской гвардіи получили приказаніе приготовиться къ отплытію въ Канаду, и, полагаютъ, что они отплываютъ въ теченіи этой недѣли. Четыре полка находящіеся въ Ирландіи, говорятъ, завтра изъ Корка отплываютъ въ Канаду. Утверждаютъ, что еще до конца Января въ Канадѣ соберется 10,000 человѣкъ войска. Сегодня Лордъ *Гілль* отправился отсюда въ Виндзоръ на аудіенцію къ Ея Величеству Королевѣ. Завтра въ Министерствѣ иностранныхъ дѣлъ долженъ собраться кабинетный совѣтъ, на который ожидаются всѣхъ Министровъ опять въ Лондонъ.

4-го Января.

Кабинетный Совѣтъ касавшійся безъсомнѣнія дѣлъ Канады, происходилъ вчера по полудни въ Департаментѣ иностранныхъ дѣлъ. Собрание сіе, въ которомъ участвовали всѣ Министры продолжалось съ 2½ до 6 часовъ. Также Маркізъ *Лансдаунъ* прибывший изъ помѣстія своего уже въ 3½ часа, участвовалъ въ совѣщаніи. Сегодня утромъ Лорды *Мелбурнъ* и *Гленелгъ* отправились въ Виндзоръ на аудіенцію. Изъ колоніального Департамента отправлены сегодня депеші къ Лорду *Госфорду* и къ офицерамъ командующимъ въ Британской сѣверной Америкѣ.

— Его Высоч. Эрц-Герцога *Юанна* Австрійскаго ожидаютъ сюда къ будущей веснѣ, для присутствованія при коронації.

— *Morning-Post* предлагаетъ теперь Герцога *Веллингтона* наименовать Вице-Королемъ Канады, если Герцогъ *Кембриджский*, котораго она прежде къ сему представляла, откажется отъ сей должности.

— Въ настоящее время въ гостиницѣ Короны и Якоря происходитъ одно изъ величайшихъ публичныхъ собраній, какого давно не видали въ Лондонѣ. Предметомъ совѣщаній война въ Канадѣ. Предсѣдательствуетъ Г. *Гуме* и переговоры производились до сихъ поръ съ величайшимъ спокойствіемъ.

Т у р ц і я.

Константинополь, 13-го Декабря.

На послѣднихъ дняхъ опять наступили переговоры на счетъ Алжира. Франція не отказывается отъ правъ своихъ на сю провинцію и вновь обратилась къ Англіи, чтобы склонить Французское Правительство, наконецъ еще разъ обратить вниманіе на ея reklamacj. До сихъ поръ Франція постоянно отказывалась отвѣтить на какой либо пунктъ требованій

Рані *Wise*, od dawnego juž czasu mieszka w Paryżu. Królowey *Hortensi* dwa razy dozwolonym bylo przybydż do Francji; a przed niedawnym czasem, Xie-żniczka Marya *Orleańska* w Stuttgardzie tańczyła z obudowoma synami Hieronimem *Bonapartego*. Wszystkie te okoliczności dowodzą, że Rząd Francuzki nie chce używać całe surowości prawa wygnania, wydanego przeciwko familii Buonaparte. — Tenże dziennik donosi, że Xięże *Musignano* wraz po przybyciu do Paryża, miał u Króla posłuchanie.

— List z Bayonny pod d. 3 donosi: »Wiadomość o wyjściu części wyprawy Karlistowskiej pod rozkazami *Garcia*, do Niższej-Aragonii, była sprawiedliwą. Korpus ten, składający się z mieszkańców Kastylii, Aragonii i Walencyi, został napadnięty między Mendavia i Viana przez wojska Królowej, i jeśli można dać wiare otrzymanemu tu wzorze wieczorem dnia 10 stycznia, na głowę pobity. Mówią, że cała prawie jada tey kolumny wparta została do Ebru i utonęła. Oczekują co chwila szczegółów urzędowych. Nie wiadomo: czy *Espartero*, który d. 26 zatrzymany był jeszcze przez chorobę w Logroño, albo inny jaki Jenerał wydał tę bitwę, w której zresztą, jak się zdaje, nie miał udziału żaden z Biskajskich albo Nawarskich batalionów. — Dowiadujemy się dalej, że dwa inne korpusy, które uczyniły poruszenie pod rozkazami *Merino* i Margrabiego *de la Roveda*, zapuściły się na kilka godzin potemte stronie Ebru, gdy przez mocną kolumnę pod dowództwem *Firmin Iriarte*, który śpierszym marszem zbliżał się ku nim od Medina del-Pomar, przymuszeni byli znowu powrócić na tą stronę Ebru.“

— Przez list z Bayonny pod d. 1 potwierdza się pogłoska, że oddział Krystynistów był przez Karoliste zmuszony w bliskości Valcarlos schronić się w granicach Francuzkie. Było ich około 600 ludzi, i natychmiast przez władze Francuzkie wezwani zostali do złożenia broni.

A N G L I A.

Londyn, dnia 2-go Stycznia.

W sobotę Naczelnego dowódcy wojska Lord Hill, miał rozmowę z pierwszym Ministrem. Podług *Morning-Chronicle*, 800 ludzi grenadierów gwardyi, i tyleż gwardyi Caldstremskiej, otrzymali wzorze rozkaz, mieć się w gotowości do wypłynienia do Kanady, które, jak rozumieją, nastąpi jeszcze w przeciagu tego tygodnia. Takoż cztery półki znadujące się w Irlandii, mają wypłynąć jutro z Corku do Kanady. Zapewniają, że jeszcze przed końcem Stycznia zgromadzono będzie w tey kolonii 10,000 wojska. Dzisiaj Lord Hill udaje się ztąd do Windsor na audyencję u Jey Kr. Mosci. Jutro w wydziale zewnętrzny odbyć się ma rada gabinetowa, na którą wszyscy Ministrowie znowu w Londynie są oczekiwani.

Dnia 4.

Wczora po południu w wydziale spraw zewnętrznych odbywała się rada gabinetowa, ściągająca się zapewna do spraw Kanady. Zgromadzenie, na którym znaydowali się wszyscy Ministrowie, trwało od pół do 3 do 6. Przyłączył się również do narad i Margrabi *Lansdowne*, który dopiero o pół do 4 przybył ze swoich majątków. Dzisiaj rano Lordowie *Melbourne* i *Glenelg* udali się do Windsor na audyencję u Jey Kr. Mosci. Z wydziału osad wysłano dzisiaj depesze do Lorda *Gosforda* i do oficerów, dowodzących w Angielskiej Ameryce późnocy.

— Jego Ges. Wys. Arcy-Xięże *Jan Austryacki* na przyszłą wiosnę tu jest oczekiwany, dla znaydowania się na koronacyi.

— *Morning-Post* projektuje teraz mianować Xięcia *Wellingtona* Wice-Królem Kanady, jeśli Xięże *Cambridge*, który dawniej do tego był podawany, wymówił się od tego urzędu.

— W tej chwili w hotelu pod Koroną i Kotwicą odbywa się jedno z największych publicznych zgromadzeń, jakich oddawna nie widziano w Londynie. Przedmiotem narad jest wojna w Kanadzie. P. *Hume* prezyduje, i rozprawy dotąd prowadzone były z największą spokoynością. (A.P.S.Z.)

T U R C Y A.

Konstantynopol, d. 13 Grudnia.

(Allg. Zeit.) W ostatnich dniach znów się rozpoczęły uktady o Algier. Porta nie zrzeka się praw swoich do tej prowincji, i nanowno się do Anglii obróciła o sklonienie Rządu Francuzkiego do usłuchania nakoniec jey reklamacj. Dotąd statecznie Francjcy odmawiały odpowiedzi na dopominania się Turcy, przechwalając się raczej prawami swymi zdobyczny. Te-

Порты; она напротивъ упорно держится при своемъ правѣ завоеванія. Но теперь Порта хочетъ взяться съ большею важностию за это дѣло. Теперешнее Французское Правительство начинаетъ отъ того, что на немъ не лежитъ отвѣтственность за прежнія дѣйствія; завоеваніе Алжира послѣдовало до Іюльской революціи, и новая династія не могла отвратить оное, особенно, что народная честь требовала того. Но эти причины недостаточны къ тому, чтобы незнать правъ Порты, особенно, если принять во вниманіе позднѣшія Африканскія экспедиціи, которыхъ уже были назначены вынѣшнимъ Французскимъ Правительствомъ. Хорошо сдѣлали въ Парижѣ, что разсмотрѣли предложенія, которыхъ давно уже представило Оттоманское Министерство, главнымъ образомъ касательно вознагражденія, которое Франція должна была сдѣлать за продолжительное владѣніе; такимъ образомъ Порта лишена всякаго предлога, опять возвращаться къ сему дѣлу; съ Англіею же, которая неизвестнымъ глазомъ смотрѣть на завоеваніе Французовъ въ Африкѣ не произойдетъ никакого затрудненія и она вѣрно ничего не имѣть противу того, что Порта безпрестанно начинаетъ на счетъ сего дѣла протесты. Что въ это время небудеть сдѣланъ никакой важной шагъ со стороны Англійского Кабинета въ пользу Порты, уже о томъ часто говорено и объяснено; по сему такъ останется до тѣхъ поръ, когда дѣла на счетъ принципій, которыхъ уступили теперь мѣсто интересы, каждый будеть производить такъ, какъ ему будетъ выгодне. Безпрестанные упреки Порты противу претензій Франціи къ своимъ Африканскимъ завоеваніямъ, особенно къ тому направлены, чтобы со временемъ удержать титулъ правъ своихъ, если бы мирнымъ образомъ не могла возвратить ихъ отъ Франціи. (A.P.S.Z.)

А М Е Р И К А.

Изъ посланія Президента Соединенныхъ Штатовъ при открытии конгресса 5 Декабря (о чмъ уже увѣдомлено во 2 N. Лит. Вѣст.), на счетъ общаго состоянія и обѣ отношеніяхъ сего Государства къ различнымъ Европейскимъ Державамъ, предлагаемъ слѣдующее извлеченіе: „Страна наша цвєсюду являеть доказательства того благоденствія, подъ которымъ она образовалась постепенно изъ нѣсколькихъ слабыхъ и несамостоятельныхъ колоній. Мы пользуемся внутреннимъ спокойствіемъ и всѣми источниками національного довольства. Дальнѣйшіе усіѣхъ недуга, постигшаго недавно нѣкоторыя процвѣтающія части Союза, къ счастію пресеклись. Въ то время, какъ сограждане наши, трудолюбіемъ и предусмотritelностію своими, начали постепенно оправляться отъ денежныхъ затрудненій, съ которыми они отчасти должны были бороться, благоразумное законодательство и естественные, неистощимыя всномогательные средства страны, доставили частнымъ предпріятіямъ своевременное вспомоществованіе. Деятельность народа, составляющая его отличительную черту, снова открыла обыкновенные ключи богатства. — Въ нашихъ виѣшихъ дѣлахъ не произошло ни какихъ важныхъ перемѣнъ, со времени послѣдняго посланія моего предшественника. Главныйшій изъ предстоящихъ намъ трудовъ состоить въ заключеніи договора съ Правительствомъ Великобританіи на счетъ нашей сѣверной границы. Соединенные Штаты должны взирать съ истиннымъ прискорбѣмъ на тщетныя старанія исполнительной власти, стремящейся уже въ теченіе полуѣка къ опредѣленію линіи, для отдѣленія ея владѣній отъ другихъ государствъ. Въ продолженіе нѣкотораго времени, свойства колоній на предѣлахъ Соединенныхъ Штатовъ и сосѣдственныхъ земель, не поставляли назначенія границъ въ непремѣнную обязанность правленія Союза. Но время измѣнило положеніе сихъ дѣлъ. Въ нынѣшихъ обстоятельствахъ, выгоды обѣихъ земель непремѣнно требуютъ рѣшенія сего вопроса. — Дружественные сношенія между Франціею и Соединенными Штатами, основанная на воспоминаніи прошлыхъ временъ, были прерваны на время. Но, къ счастію, непріязнь была устранена съ обѣихъ сторонъ прямодушнымъ расположениемъ сохранить въ будущихъ взаимныхъ сношеніяхъ непоколебимую дружбу. — Между Россіею и Соединенными Штатами господствуетъ постоянно совершенное согласіе. Нашъ Посланникъ, недавно назначенный къ Императорскому Россійскому Двору, былъ принять съ радушіемъ, доказывающимъ вниманіе Россійскаго Кабинета къ его отечеству. Нельзя сомнѣваться въ продолженіи дружественныхъ сношеній, столь долго и непрерывно существовавшихъ между обѣими странами. — Засимъ слѣдуетъ разсмотрѣніе отношеній Сѣверной Америки къ прочимъ Европейскимъ Державамъ, къ нѣкоторымъ Азіатскимъ государствамъ и къ другимъ

раз Porta chce rzecz z wiêkszym nastawaniem rozpoczac. Terañiejszy Rzad z tego punktu zaczyna, ze nie jest odpowiedzialnym za trakowanie poprzedniczego; zdobycie Algieru zaszlo przed rewolucja Lipcową, a nowa dynastia nie moze go niebytem uczynic, osobliwie, gdy honor narodowy utrzymania go wymaga. Ale to sa slabe dowody, chcac prawa Porty nieznaczacemi uczynic, a szczegolnie, gdy sie zwroci uwaga na wypawy Afrykańskie, które juž terañiejszy Rzad wsysial. Dobrze w Paryżu sobie doradzono: rozpatrzyc przełożenia, które dawniej juž Ministerium Ottomańskie uczyniło, a które mianowicie domagały się wynagrodzenia, jakieby Francja za trwające dotaj posiadanie uczynic obowiązaną była; a Porcie wszelki przez to pozor znowu do tey rzeczy powracania został odjęty, z Anglią zaś do żadnego ztąd nieporozumienia nie przydzie, która na zabory Francji w Afryce krzywem okiem spogląda i zapewne nic przeciwko temu nie ma, że Porta ustawicznie nową protestacyą przeciwko temu zanosi. Nie raz to juž powiedziano, że w terañiejszej chwili żadnego stanowczego kroku Anglia za sprawą Turcy nie uczyni; tak wiec pozostanie, aż do nadejścia czasu, kiedy rzecz o pryncypia, dla których miejsce interesów teraz zostawione, každy traktowac będzie, jak jemu naylepiej się wyda. Ustawnicze wyrzuty Porty przeciwko roszczeniom Francji do swych Afrykańskich zdobyczy, są na tem wlaśnie zasadzone, ażeby kiedyś tytuł praw swoich utrzymać, jeżeli sposobem ugodliwym od Francji ich odzyskać nie mogła. (A.P.S.Z.)

А М И В У К А.

Z poselstwa Prezydenta Zjednoczonych Stanów na otwarcie Kongressu dnia 5-go Grudnia (o czm juž donieśliśmy w N. 2-m K. L.) ostanie ogólnym kraju i stosunkach tego Państwa, z różnymi Mocarstwami Europejskimi, umieszczamy tu wyjątek następujący: „Kraj nasz stawi przed oczy wszędzie dowody tej pomyślnosci, w pośród których stopniowie się formował z kilku słabych, obecnie panowaniu podległych kolonii. Cieszymy się wewnętrznym pokojem i uż wamy wszystkich źródeł bogactwa narodowego. Dalsze postępy choroby, która niedawno dotknęła niektóre kwitnące części Stanów, na szczęście już ustały. W czasie, kiedy nasi współobywatele, przez swą pracowitość i przeworność, zaczęli stopniami uwalniać się od niedostatku pieniędzy, z którym po części musieli się mocować, rozsądne prawodawstwo i naturalne niewyczerpane pomocnicze źródła kraju, podały prywatnym przedsięwzięciom pomoc w swym czasie. Czynność narodu, stanowiąca odznaczający się rys jego charakteru, otworzyła znów zwyczajne źródła bogactw. — Wewnętrznych naszych stosunkach nie zaszło żadnych ważnych odmian, od czasu ostatniego poselstwa mojego poprzednika. Główniejsza z przyszłych prac naszych zawiera się w ułożeniu traktatu z Brytanią Wielką względem północnej naszej granicy. Zjednoczone Stany z prawdziwym smutkiem muszą oglądać nadaremne usiłowania władzy wykonawczy, od półwieków juž pracujączej nad oznaczeniem linii, dla oddzielenia jey posiadłości od państw innych. W przeciągu pewnego czasu, natura osad na granicach Stanów Zjednoczonych i krajów osiennych, nie stanowiła oznaczenia granic za konieczny obowiązek rządu Federacyjnego. Ale czas odmienił stan tych rzeczy. W terañiejszych okolicznościach dobro obu krajów nieodbiicie wymaga rozstrzygnięcia tego pytania. — Przyjacielskie stosunki między Francją a Stanami Zjednoczonymi, oparte na pamiętkach lat upłyniętych, były na czas przerwane. Ale, szczęściem, nieporozumienia zostały z obu stron ułatwione przez szczerą chęć zachowania w przyszłych wzajemnych stosunkach niezachwianej przyjaźni. — Między Rossją a Stanami Zjednoczonymi panuje statecznie zupełna zgoda. Posel nasz, niedawno mianowany do Cesarskiego Rossyjskiego Dworu, przyjęty był z uprzemyską, dowodzącą poważenia Gabinetu Rossyjskiego dla jego oyczyny. Nie można wątpić o dalszym trwaniu przyjacielskich stosunków, tak dugo i nieprzerwanie pomiędzy obu krajami istniejących. Dalej następuje obraz stosunków Ameryki Północnej z innymi Mocarstwami Europejskimi, z niektórymi państwami Azatyckimi i innych części Ameryki, mianowicie z Meksykiem. Reszta poselstwa poświęcona jest wewnętrznym rzeczom Stanów Zjednoczonych, a szczególnie prawu względem interesów pieniężnych, bankowych i sprzedaży gruntów publicznych. Co do interesów bankowych, mowa Prezydenta wykazuje, że ze swej strony ma zamiar uczynić zgodzenie się. Tak się mianowicie

частямъ Америки, именно Мексики. Остальная часть посланія посвящена внутреннимъ дѣламъ Соединенныхъ Штатовъ, и въ особенности законамъ касательно денежныхъ и банковыхъ обстоятельствъ, и на счетъ продажи общественныхъ земель. Относительно банковыхъ обстоятельствъ, выраженія Президента показываютъ, что онъ намѣренъ сдѣлать съ своей стороны уступку. Онъ именно говорить обѣ этомъ предметѣ: „Если большинство Конгресса увѣreno, что предложенные мѣры непрѣятны нації, то я представлю его благоразумію замѣнить сіи мѣры другими, которыя бы согласовались съ желаніями вації.“ Засимъ Президентъ перешелъ къ обозрѣнію денежныхъ обстоятельствъ Союза. 1-го Января нынѣшняго года, излишекъ въ государственной казнѣ составлялъ 45,968,524 доллара. Весь доходъ въ этомъ году, вмѣстѣ съ выданными билетами казначейства, былъ опредѣленъ въ 23,499,981 долларовъ. Изъ сихъ суммъ, 38,281,361 долларовъ израсходованы на государственные нужды, такъ что къ 1-му Января 1838 года, излишекъ составить уже только 34,187,143 доллара. При томъ же, изъ послѣдней суммы, дѣйствительно употреблены могутъ быть только 1,085,489 долларовъ, такъ какъ остальные суммы сложены въ банкахъ отдѣльныхъ провинцій, прекратившихъ, какъ известно, платежъ. Президентъ надѣется, что въ теченіе года, нужно будетъ выдать не болѣе 4½ миллионовъ долларовъ въ билетахъ казначейства, и тѣ на дѣялся онъ выкупить въ продолженіе будущаго года. Вообще можно предвидѣть, если какія-либо чрезвычайныя происшествія тому не воспрепятствуютъ, что въ будущемъ году всѣ государственные расходы покроются безъ помощи необыкновенныхъ средствъ, не прибѣгая ни къ займамъ, ни къ возвышенію налоговъ.— Президентъ занялся подробнымъ разборомъ вопроса, весьма важнаго для Соединенныхъ Штатовъ, на счетъ продажи государственныхъ земель. Онъ въ особенности указалъ на правило, что областные права Соединенныхъ Штатовъ, въ отношеніи къ проданнымъ землямъ, должны быть прикосновенны, но что колонисты приобрѣтаютъ съ своей стороны право требовать, чтобы земли, обитаемыя ими, были приняты въ союзъ, со всѣми правами другихъ областей, если только народонаселеніе въ нихъ достигло до положенного числа жителей. Съ 1800 по 1830 годъ, народонаселеніе Соединенныхъ Штатовъ возросло отъ продажи 70-ти миллионовъ моргеновъ земли на 2,500,000 душъ. Это приращеніе вѣроятно простирается нынѣ до 4½ миллионовъ душъ. Сѣе народонаселеніе распределено по девяти областямъ, которыя посылаютъ на Конгресъ одну треть всѣхъ членовъ Сената и одну шестую членовъ Палаты представителей. — Въ концѣ посланія упомянуты вкратце содержанія донесений, полученныхъ отъ различныхъ Статья-Секретарей. Военный Секретарь уведомляетъ, что большая часть арміи сосредоточена во Флоридѣ, для быстраго окончанія войны съ Индѣйцами, и что для той же цѣли будетъ вновь сформированъ отрядъ въ 4,000 человѣкъ. Въ то же время употребляются всѣ старанія для отученія Индѣйцевъ отъ охотничьей жизни, и для пристращенія ихъ къ землемѣдѣльческимъ занятіямъ. Старанія обѣщаютъ успѣхъ. Переселеніе Индѣйцевъ на западный берегъ Миссисипи происходитъ почти безъ принужденія. Ирокезы или Лектасы оставили свою охотничью жизнь и прибѣгли къ землемѣдѣлію. На всемъ огромномъ протяженіи границъ Союза основываются цѣлые ряды небольшихъ крѣпостей. Флотъ получилъ вѣкоторое усиленіе, для охраненія торговли съ большою безопаснѣстю.— Почтовыя дороги простираются въ Соединенныхъ Штатахъ на 142,877 Англійскихъ миль; почтовыхъ конторъ считается 12,099. Легкая почта ежегодно совершає 36 миллионовъ Англійск. миль. Почтовый доходъ составлялъ, 30-го Іюня, т. е. въ концѣ счетнаго года, 4,137,056 долларовъ. Въ послѣдніе годы доходъ сей увеличился слишкомъ въ 708,000 долларовъ. (Сѣв. Пг.)

Разныя извѣстія.

Увѣдомляютъ изъ Стокгольма отъ 19-го Декабря: Въ теченіе нынѣшняго лѣта въ Христіаніи произведены очень счастливые опыты съ новымъ родомъ бомбы, изобрѣтенныхъ Капитаномъ Норвежскаго флота Фридриксеномъ и Священникомъ (!) Эсмархомъ, отличнымъ естествоиспытателемъ и химикомъ. Такъ какъ бомбы сіи посредствомъ единственнаго вѣрнаго выстрѣла, на подобіе взрывающей мины, неминуемо разрываютъ намѣченный предметъ, то онъ при защищеннѣ береговъ могутъ доставить неисчислимыя пользы: Норвежская артиллерія имѣть уже легкія горныя орудія, которыя одна лопадь или двое людей могутъ втаскивать на высочайшія вершины. (A.P.S.Z.)

w grecy tey wyraża: „Jeżeli większość Kongresu jest przekonana, że podane źródła nie są narodowi przyjacie, zostawię więc do własnej jego uwagi zastąpić te źródła innymi, któreby się zgadzały z życiem narodu.“ Przeszedł potem Prezydent do wystawienia pieniężnych interesów Federacji. Dnia 1-go Stycznia roku teraźniejszego, pozostałości w skarbie publicznym było 45,968,524 dollarow. Cały dochód w tym roku, razem z wydanymi biletami podskarbstwa, wynosił 23,499,981 dollarow. Z sum tych, 38,281,361 dollarow wydatkowane na potrzeby krajowe, tak, że do 1-go Stycznia 1838 roku, pozostałości było już tylko 34,187,143 dollarow. Przy tem, z ostatnich summy moze tylko bydzie rzeczywiście uzytych 1,085,489 dollarow, gdyż pozostałe summy złożone zostały w oddzielnich bankach prowincji, które, jak wiadomo, zaprzestały wypłacać. Prezydent spodziewa się, że w ciągu roku, trzeba będzie wydadź nie więcej, jak 4½ milionow dollarow w biletach podskarbstwa, które ma nadzieję w przeciągu roku przyszłego wykupić. W ogólności można przewidywać, jeżeli temu jakiekolwiek nadzwyczajne wydarci nie przeszkodzą, że w roku następnym wszystkie wydatki kraju będą zaspokojone bez pomocy źródłów nadzwyczajnych, nie uciekając się ani do pożyczek, ani do podwyższenia podatkow. — Prezydent zajął się szczególnym rozbiorom zapytania, nader dla Stanów Zjednoczonych ważnego, względem przedaży gruntów krajowych. Odwoał się w szczególności do prawidła, że prowincjalne prawa Stanów Zjednoczonych, co do gruntów sprzedanych, powinny bydzie nietykalne, ale, że osadnicy nabijają ze swej strony prawa żądać, ażeby grunta, przez nich zamieszkane, były przyjęte do Związku, ze wszystkimi prawami innych prowincji, jeżeli tylko w nich ludność doszła do oznaczonej liczby mieszkańców. Od roku 1800 do 1830, ludność Stanów Zjednoczonych przez wyprzedaż 70-ciu millionow morgów ziemi podniósł się o 2,300,000 dusz. Przyrost ten wynosi teraz bez wątpienia do 4½ millionow dusz. Ludność tą rozzielono na dziewięć prowincji, które posyłają na Kongres jedną trzecią liczby Członków Senatu i jedną szóstą Członków Izby Reprezentantów. — W końcu poselstwa napomknione są w treści we krótce doniesienia, różnych Sekretarzy Stanu. Sekretarz Wyskowy uwiadamia, że większa część armii sojuszniczej jest we Florydzie, dla przediego ukończenia wojny z Indianami, i że w tym celu będzie znowu uformowany oddział ze 4,000 ludzi. Przy czem używają takoz wszelkich starań dla odzwyczajenia Indian od życia myśliwskiego, a do zamiłowania zatrudnień ziemianiskich. Starania te obiecuja pomyślny skutek. Przesiedlenie Indian na zachodni brzeg Mississipi odbywa się prawie bez przymusu. Irokwinccy czyli Lektasi zaniechali życia myśliwskiego a wzięli się do rolnictwa. Na całej ogromnej przestrzeni granic Federacji zakładają się szeregi twierdz niewielkich. Flota została nieco powiększona dla prowadzenia handlu z większym bezpieczeństwem. — Drogi pocztowe ciągną się w Stanach Zjednoczonych przez 142,877 mil angielskich; kantorów pocztowych liczą 12,000. Poczta lekka odbywa corocznice 36 millionow mil angielskich. Dochód pocztowy wynosił, 30-go Czerwca, to jest: w końcu roku rachunkowego, 4,139,056 dollarow. W latach ostatnich dochód ten powiększył się więcej jak o 708,000 dollarów. (P.P.)

Rozmaite Wiadomości.

Donoszą ze Sztokholmu pod d. 19 Grudnia: W przeciągu tegorocznego lata w Chrystyanii odbyły się bardzo szczegółowe próby nowego rodzaju bomb, wynalezionych przez Kapitana Norwegskiej marynarki Frederiksen i Xięda (!) Esmarch, który jest biegłym naturalistą i chemikiem. Ponieważ bomby te, za pomocą pojedyńczego pewnego wystrzału, podobnie jak wysadzająca mina, niechybnie niszczą wzięty na cel przedmiot, zatem przy obronie brzegowej, mogą być nieuwyrachowanych korzyści. Artyleria Norweska posiada już lekkie górne działa, które jednym koniem albo przez dwóch ludzi mogą być zataczane na najwyższe góre wierzchołki. (A.P.S.Z.)